

Акопян М.В.
студ. гр. ЕОАм-12
Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник – Литвиненко Н.О.
асист. кафедри обліку та аналізу

ВПЛИВ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ПІДПРИЄМСТВА

Система бухгалтерського обліку – це своєрідний механізм підготовки та відображення інформації про майнове та фінансове становище підприємства. Завдяки цій інформації внутрішні та зовнішні її користувачі мають уявлення про стан справ на підприємстві. Створення цілісної системи обліку передбачає активне застосування специфічного елемента регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності – облікової політики підприємства.

Визнання облікової політики складовою системи методології бухгалтерського обліку та системи управління, її використання при складанні фінансової звітності підприємства (користувачами якої є власники, кредитори, держава) та при здійсненні господарського контролю обумовлюють актуальність теми дослідження та його мету.

Метою дослідження є виявлення факторів, які впливають на фінансовий результат суб'єкта господарювання.

Питання формування та реалізації облікової політики підприємств знайшли відображення в працях українських вчених: М.Т.Білухи, Ф.Ф.Бутинця, Г.Г.Кірейцева, Л.М.Кіндрацької, Ю.А.Кузьмінського, М.В.Кужельного, В.Г.Лінника, М.С.Пушкара, В.В.Сопка, В.Г.Швеця; і зарубіжних – Р.А.Алборова, А.С.Бакаєва, П.С.Безруких, М.Ф. ван Бреда, Н.П.Кондракова, С.Л.Коротаєва, М.І.Кутера, Б.Нідлза, С.О.Ніколаєвої, В.Ф. Палія, Л.П.Хабарової, Е.С.Хендриксена, Л.З.Шнейдмана.

«Облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності» [1]. Одним із головних завдань облікової політики є пошук оптимальної моделі нагромадження, групування, систематизації й узагальнення інформації про ресурси і процеси їх використання суб'єктом ринкових відносин.

Важливим моментом при розробці та прийнятті облікової політики є те, що відповідно до п. 2 ст. 8 Закону України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність” від 16.07.1999 р. № 996-XIV питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) чи уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та засновницьких документів. «Повноваження власника (власників) підприємства встановлювати облікову політику реалізується через визначення у розпорядчому документі переліку методів оцінки, обліку і процедур, щодо яких нормативно методична база передбачає більш ніж один їх варіант. Одноваріантні методи оцінки, обліку і процедур до такого розпорядчого документу включати недоцільно, як імперативні для застосування підприємством норми» [2]. Тобто, чинне законодавство надає легітимну можливість вибору адміністрацією підприємства методів оцінки активів та зобов'язань, до яких, в тому числі, належать:

- методи оцінки вибуття запасів;
- періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів;
- методи амортизації необоротних активів;
- методи обчислення резерву сумнівних боргів.

Проте, крім вищевикладеного, підприємства при формуванні облікової політики, як правило, включають до цього розпорядчого документу також таку інформацію, необхідну для раціональної організації обліку на підприємстві:

- правила документообігу і технології обробки облікової інформації (це може бути графік документообігу, в якому відображається вид операції; особа, відповідальна за складання та оформлення документа при здійсненні операції; термін, протягом якого документ має бути складено, і термін його подання до бухгалтерії чи іншого структурного підрозділу установи тощо). У частині технології обробки облікової інформації можна зазначити назву програмного продукту, за допомогою якого здійснюється облік;

- порядок та терміни проведення інвентаризацій активів та зобов'язань, крім випадків, коли проведення інвентаризації є обов'язковим;

- форми облікових реєстрів та первинних документів, що застосовуються для оформлення господарських операцій, за якими не передбачено типових форм облікових документів, а також форм документів для внутрішньої бухгалтерської звітності;

- робочий план рахунків, в якому зазначають перелік використовуваних підприємством синтетичних та аналітичних рахунків, необхідних для ведення бухгалтерського обліку відповідно до вимог своєчасності та повноти обліку і звітності;

- порядок контролю за господарськими операціями, що забезпечує збереження матеріальних цінностей установи;

Отже, можна зробити висновок, що облікова політика є сукупністю конкретних елементів організації бухгалтерського обліку, які визначаються підприємством на підставі загальноприйнятих правил, проте, незважаючи на простоту формування цього наказу, вважаємо, що забезпечення об'єктивності оцінки активів та зобов'язань у фінансовій звітності є одним з пріоритетних, оскільки від методів оцінки активів та зобов'язань, застосування яких регламентується обліковою політикою підприємства залежить достовірність фінансової звітності. Відтак, безумовним є факт того, що облікова політика в тому числі повинна розкривати правила визнання активів на дату балансу за справедливою вартістю, що здійснюється приведенням первинної вартості активів до їх нової вартості через механізм переоцінки та метод визнання зменшення корисності активу.

Тобто, можливість вибору адміністрацією різних методологічних прийомів на рівні підприємства («політика щодо амортизації, переоцінки і визнання зменшення корисності активів та формуванням резервів» [3, с.12], що, в свою чергу, призводить до застосування певних облікових оцінок) не може не вплинути на розмір витрат підприємства. Відтак, за результатами дослідження, можна стверджувати, що методи оцінки вибуття запасів, методи амортизації необоротних активів, методи обчислення резерву сумнівних боргів, належать до факторів, які впливають на розмір витрат підприємства (через оцінку), відповідно їх застосування, регламентоване наказом про облікову політику, а також можливість довільної оцінки (переоцінки) окремих видів майна дозволяє варіювати розмір фінансового результату.

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996-XIV.

2. Лист Міністерства фінансів України від 21.12.2005р. № 31-34000-10-5/27793 «Облікова політика підприємства»

3. Міщенко С.М. Облікова політика в системі управління банком: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.04 [Електронний ресурс] / С.М. Міщенко. – Київ, 2004. - 21с.